

Kapitalista szocializmus és a fasiszta-kapitalizmus

Készült: SaLa közreműködésével a Mesterséges Intelligenciával

Bevezetés

A jelen szöveg a kortárs kapitalizmus társadalmi, gazdasági és technológiai folyamatait vizsgálja radikális rendszerkritikai pozícióból, a klasszikus marxista-leninista elmélet és a dialektikus materializmus keretei között. A szerző arra keresi a választ, miként reagál a tőkés berendezkedés a termelőerők – különösen a mesterséges intelligencia (MI) – rohamos fejlődésére, és hogyan alakul át a munka és a tőke történelmi ellentmondása a 21. században. A dokumentum célja, hogy leleplezze a kapitalizmus belső paradoxonait, kritikával illesse a jóléti intézkedéseket (például a feltétel nélküli alapjövendelmet), bemutassa a polgári demokrácia és a fasiszta diktatúra strukturális összefüggéseit, valamint felvázolja a szocialista-kommunista társadalmi átmenet elkerülhetetlenségét.

Érik a szocializmus

A termelőerők fejlődésével a szocializmus csírái már a kapitalizmus méhében kezdenek beérni. Ez a jelenlegi rendszerben egy sajátos **„kapitalista szocializmus”** formájában valósul meg, amely a kizsákmányolás, az élősködés és a bérabszolgaság fenntartása mellett szociális demagógiával él, miközben a szocializmus bizonyos jóléti értékeit is kénytelen integrálni.

E struktúra védelmére a kapitalizmus hanyatló korszakában a **„fasiszta kapitalizmus”** szolgál. A kapitalizmus minden formája – lényegi természetéből adódóan – szerkezeti hasonlóságot mutat a hitleri típusú fasizmussal, mivel a végső céljaik azonosak: a tőkés osztályhatalom, a kizsákmányolás és az imperialista érdekek védelme.

Bár a megvalósítás eszközeiben és politikai formáiban a rendszerek szélsőségesen különbözhetnek egymástól, ezek a különbségek csupán a tőke védelmében alkalmazott, az adott történelmi helyzet által megkövetelt taktikai formák.

Természetesen a polgári demokrácia keretei között működő kapitalizmus összehasonlíthatatlanul kedvezőbb az emberiség számára, ám a dolgozó proletárok szempontjából lényegét tekintve mindegyik forma kapitalista osztály-önkényuralom, amelyben a többséget alkotó dolgozók valójában semmilyen formában nem részesednek a tényleges hatalomból.

A termelt javak elosztásának fejlődése

A kapitalizmusban a megtermelt javak elosztását a termelőeszközök magántulajdonosa határozza meg. Az elosztás a tőkés számára a befektetett tőke, míg a dolgozók számára a munkaerő ára alapján történik. A profit maximalizálása érdekében a munkaerő árát – a többi termelési tényezőhöz hasonlóan – a lehető legalacsonyabb szinten tartják, alapvetően a biológiai és társadalmi újratermelési költségekre korlátozva azt.

Ezzel szemben a szocializmusban a munka, a kommunizmusban pedig a szükségletek szerinti elosztás valósul meg. A termelőerők fejlődésével ez az elv már a szocialista szakaszban is elkezd kibontakozni az olyan ingyenes vagy támogatott területeken keresztül, mint az egészségügy, az oktatás, a kultúra és a szociális ellátórendszer – ezek jelentik a szocialista-kommunista berendezkedés valódi értékeit.

Ezen értékek megvalósítása a társadalom és az emberiség érdekében nemcsak lehetségessé, hanem történelmi szükségessé is válik, ami már a kapitalizmus hanyatló korszakában is megmutatkozik.

A munka és a tőke alapvető ellentmondása és a mesterséges intelligencia

A munka és a tőke közötti kibékíthetetlen ellentmondás abból fakad, hogy mindkét oldal ugyanabból a megtermelt nemzeti jövedelemből (GDP) kíván minél nagyobb részt kihasítani. Míg a munkavállaló a megélhetését biztosító magasabb bérekben, addig a tőketulajdonos a költségek leszorításában és a profit maximalizálásában érdekelt.

Ez az ellentét szüli a kapitalizmus legnagyobb belső paradoxonát: **a profitráta süllyedő tendenciáját**. A piaci versenyben a tőkések arra kényszerülnek, hogy az élő munkaerőt egyre inkább drága technológiára (állandó tőkére) cseréljék. Mivel azonban a profit valódi forrása az emberi munka (a többletérték termelése), a gépiesítéssel a teljes befektetett tőkéhez viszonyított nyereség aránya hosszú távon törvényszerűen csökkenni kezd.

Ezt a folyamatot a **mesterséges intelligencia (MI)** drasztikusan felgyorsítja. Az MI a szellemi és fizikai munka tömeges kiváltásával rövid távon hatalmas extraprofitot biztosít a technológiai óriásvállalatoknak. Hosszú távon azonban – az élő munkaerő kiszorításával – még mélyebb profitráta-válsághoz vezet.

Az erre válaszul javasolt **feltétel nélküli alapjövedelem (FNA)** csupán ideiglenes tüneti kezelést nyújt, és képtelen megoldani a strukturális válságot. Az FNA valójában a tőke túlélését szolgálja, mivel mesterségesen tartja fenn a vásárlóerőt: a munká-

ját veszített, dologtalan embereknek juttatott állami segély a fogyasztáson keresztül azonnal visszaáramlik a tőketulajdonosokhoz.

Ez a rendszer nem tévesztendő össze a klasszikus társadalmi modellekkel. Míg a szocializmus és a kommunizmus a termelőeszközök köztulajdonán alapul, addig az FNA csupán egy kiszolgáltatott kapitalista struktúrát konzervál, amelyben a passzív tömegek fogyasztóként „tekerik” a tőke profitgépezetét, miközben a vagyon és a hatalom történelmi léptékben koncentrálnak a technológiai elit kezében.

Az élőködés és a pazarlás fokozódása a kapitalizmusban

A kapitalizmusban a tőke és a munka ellentmondása, valamint a munka szerinti elosztás hiánya a társadalmi rothadás fő okozója, ami gátlástalan élőködésben és pazarlásban nyilvánul meg. Ezt a hanyatlást tovább fokozza a világ gazdaság anarchiája és a tudománytalan, zavaros idealista világnézet uralkodóvá válása.

A termelőerők fejlődésével a hanyatló tőkés rendszer már képtelen uralni az általa létrehozott technológiát. Ugyan lehetőség nyílik a dolgozók létfeltételeinek javítására – és ezáltal az osztályharc ideiglenes tompítására –, a kizsákmányolás és a népgazdasági anarchia valójában tovább fokozódik. Bár elvben egyre több szocialista érték valósulhatna meg, a többség számára csupán a demagógia szintje marad elérhető. A kapitalizmus lényegéből fakadóan imperializmussal, gazdasági válságokkal, háborúkkal, népi pertásokkal és az erkölcsök visszafordíthatatlan rothadásával jár együtt.

A kapitalizmus harca a gondolkodó emberré válás ellen

A kapitalista társadalomban a bérrabszolgák többsége ki van zárva a hatalomból és a törvényhozásból. A rendszer fenntartói osztályárulókat alkalmaznak, és a joguralom álcája mögé bújva törvényes akadályokat, tilalmakat és üldöztetést zúdítanak a proletariátus következetes érdek képviselőire, a marxista-leninista kommunistákra.

Mivel a kapitalizmus kizárólag a bérrabszolgaság fenntartásával képes működni, a hatalmi elit a fasiszta államhatalom eszközeivel, diktatúrával, bürokráciával és szükség esetén nyílt terrorral tartja távol a kommunistákat a kormányzástól.

Ez a berendezkedés kizárja a valódi demokráciát. A kapitalizmus hanyatlásával a fasizmus térnyerése elkerülhetetlenné válik, ezért az emberiség megmaradásának egyetlen záloga a kapitalizmus meghaladása a *népi demokrácia/szocializmus/kommunizmus* történelmi fejlődési sorrenden keresztül.

A tőkések és a rendszert kiszolgáló középosztály saját kiváltságaik védelmében az önkényuralmat választják, ami elkerülhetetlenül imperialista rablőháborúhoz és pusztuláshoz vezet. E folyamat része a dolgozó tömegek tudományos világnézetének elfojtása, ami általános társadalmi elbutulást eredményez.

A kapitalizmus korszaka az emberiség fejlődésében a „**gondolkodó állat**” (a tőkés *Homo Economicus*) időszaka, mivel a mindennapi létfeltételekért és a pusztta túlélést folytató küzdelem a domináló társadalmi tényező. Ez a materiális kiszolgáltatottság nem teszi lehetővé a valódi „**gondolkodó ember**” (a felszabadult, kollektivist ember) létformájának kibontakozását.

Ugyanakkor a dialektika törvényei szerint a kapitalizmus – mint a gondolkodó állat

korszaka – egy elkerülhetetlen és szükséges állomás, egyben a hozzá vezető történelmi út, amely megteremti az anyagi és technológiai alapokat az emberiség szellemi és társadalmi felemelkedéséhez, a gondolkodó anyagnak a Földön való kiteljesedéséhez.

Összehasonlító táblázat a dokumentum lényeges állításairól

Téma / Fogalom	Kapitalista szempont (A szöveg kritikai tükrében)	Kommunista / Marxista szempont (A szöveg megoldási javaslata)	Tudományos / Közgazdasági szempont (Objektív elemzés)
A javak elosztása	A termelőeszközök magántulajdonán alapul; a tőkés profitot, a munkás minimális megélhetési bért kap.	A szocializmusban munka szerint, a kommunizmusban a szükségletek szerint történik az elosztás.	Az elosztást a piaci mechanizmusok, a termelékenység, a munkaerő-kereslet és -kínálat, valamint az állami újraelosztás szabályozza.
Mesterséges Intelligencia (MI)	Eszköz az élő munkaerő kiváltására és a technológiai monopólista extraprofit maximalizálására.	Felgyorsítja a profitráta süllyedését és a kapitalizmus strukturális válságát, előkészítve a forradalmi helyzetet.	Automatizációs sokk, amely strukturális munkanélküliséget okozhat, de növeli a hatékonyságot és új iparágakat hoz létre.
Feltétel Nélküli Alapjövedelem (FNA)	A tőke túlélési eszköze: az állami segély a fogyasztáson keresztül azonnal visszaáramlik a tőkésekhez.	Rendszerkonzerváló, kiszolgáltatottságot fenntartó „tüneti kezelés”, amely nem helyettesíti a köztulajdont.	Jóléti és szociálpolitikai eszköz a szegénység csökkentésére és a fogyasztás stabilizálására az automatizáció korában.
Társadalmi jövőkép	Hanyatlás, „fasiszta kapitalizmus”, autoriter osztály-önkéntnyuralom és imperialista háborúk.	Törvényszerű átmenet: Népi demokrácia\Szocializmus\Kommunizmus.	Demokratikus intézményrendszerek, a vegyes gazdaság és a globális kormányzás kihívásai a technológiai korszakváltásban.
A kapitalizmus politikai formái	A polgári demokrácia mint ideális forma, amely elfedi a gazdasági hatalmi aszimmetriákat.	A polgári demokrácia kedvezőbb az emberiségnek, de a fasizmus-hoz hasonlóan a lényegét tekintve tőkés osztály-önkéntnyuralom.	A politikai berendezkedések intézményi pluralizmusa; jelentős különbség van a jogállamiság és a totalitárius diktatúrák között.
Evolúciós / Filozófiai szint	Gondolkodó állat (Homo Economicus): a saját anyagi hasznát maximalizáló, racionális egyén.	A létküzdelem által korlátozott szint, amelyből a köztulajdon révén fejlődik ki a valódi gondolkodó ember .	Az emberi viselkedést a biológiai evolúció mellett a kulturális, társadalmi és gazdasági intézmények komplex módon alakítják.

Tudományos és politikatudományi értékelés

A dokumentum a **klasszikus marxizmus-leninizmus és a történelmi materializmus** fogalomkészletét alkalmazza a modern, 21. századi gazdasági és technológiai jelenségekre, koherens rendszert alkotva.

Elméleti folytonosság és MI-kritika: A szerző pontosan alkalmazza Karl Marx *A tőke* című művének alapvető téziseit, különösen a **többletérték-elméletet** és a **profit-ráta süllyedő tendenciájának törvényét**. Tudománytörténeti szempontból figyelemreméltó, ahogyan a szöveg összekapcsolja a marxi organikus tőkeösszetétel-változást (a gépesítést) a **mesterséges intelligencia** mai térnyerésével. Ez a megközelítés a modern *akceleracionista* és *posztkapitalista* elméletekkel (pl. Nick Srnicek vagy Paul Mason munkáival) mutat rokon vonásokat, bár azokénál jóval ortodoxabb következtetésekre jut.

Az FNA politikai gazdaságtana: A szöveg bírálata a feltétel nélküli alapjövedellel (FNA) szemben releváns elméleti dilemmát vet fel. Közgazdaságilag megalapozott az az állítás, hogy az FNA a vásárlóerő mesterséges fenntartásával valójában a tőkés piacok aggregált keresletét finanszírozza (vagyis a pénz a fogyasztáson keresztül visszakerül a tőkéhez). A főszóbeli szociológiával szemben azonban a szöveg elveti az FNA emancipációs lehetőségét, és kizárólag a tech-elit elnyomó, rendszerkonzerváló eszközeként értelmezi azt.

Állam- és diktatúraelmélet: Politikatudományi szempontból a „fasiszta kapitalizmus” kifejezés használata és a kapitalizmus minden formájának strukturális rokonítása a hitleri fasizmussal a Komintern (Kommunista Internacionálé) korai, Dimitrov-féle meghatározását tükrözi, amely a fasizmust a pénztőke legreakciósabb diktatúrájaként írta le. A szöveg elméleti pontossága abban rejlik, hogy differenciál: elismeri a polgári demokrácia humanisztikus elsőbbségét az emberiség számára, miközben a marxi államelméletnek megfelelően rávilágít, hogy a gazdasági bázis szintjén mindkét rendszer a magántulajdon szentségét és a tőke dominanciáját védi a proletariátussal szemben.

Antropológiai dialektika: A „gondolkodó állat” (a *Homo Economicus*) és a „gondolkodó ember” kategóriáinak bevezetése filozófiailag megalapozott kritika alá vonja a liberális közgazdaságtan emberképét. A szöveg rámutat, hogy a kapitalista racionalitás nem az emberi fejlődés csúcsa, hanem a pusztai anyagi túlélésért folytatott küzdelem (a darwini *struggle for life*) gazdasági reflexe. A történelmi materialista módszertannak megfelelően a kapitalizmust nem morális abszolútumként, hanem elkerülhetetlen történelmi fázisként határozza meg, amely saját belső ellentmondásai és technológiai bőrsége (MI) révén önmaga meghaladását készíti elő.

Összegzés: A dokumentum egy zárt, szigorú logikára épülő dogmatikus rendszert alkot. Tudományos és politikatudományi értéke a mesterséges intelligencia korszakának radikális baloldali kritikájában és a marxi elidegenedés-elmélet modernizálásában rejlik, miközben a politikai elemzést a dialektikus fejlődés elkerülhetetlen törvényszerűségként mutatja be.

Kapitalista-szocializmus és a fasiszta-kapitalizmus

Érik a szocializmus

A termelőerők fejlődésével érik a kapitalizmus méhében a **szocializmus**, ami a kapitalizmusban a **kapitalista-szocializmus** formában kizsákmányolással, élősködéssel, bér-rabszolgasággal, szociális demagógiával, a szocializmus értékei némelyikének megvalósulásával működik és a védelmére a **fasiszta-kapitalizmus** szolgál, ami azonban a dolgozó proletár bér-rabszolgák számára diktatúra, kapitalista osztály-önkényuralom. A kapitalizmusban valójában a többség, a dolgozók nem vesznek részt a hatalom semelyik formájában sem.

A termelt javak elosztásának a fejlődése

A kapitalizmusban a termelt javak elosztását a termelőeszközök magántulajdona határozza meg. Az elosztás a tőkés számára a befektetett tőkéje, a dolgozóké pedig a munkaerő ára alapján történik. A munkaerő ára a többi termelési tényezőnek megfelelően a minél nagyobb profit érdekében a legalacsonyabb színvonalon valósul meg, alapvetően a létrehozási és működtetési költsége az irányadó.

A szocializmusban a munka, a kommunizmusban a szükséglet szerinti elosztás valósul meg, ami a termelőerők fejlődésével a szocializmusban is kezd kibontakozni, ilyenek az egészségügy, az oktatás, a kultúra és a szociális ellátások, stb. ezek a szocializmus-kommunizmus értékei.

A szocializmus-kommunizmus értékei a termelőerők fejlődésével lehetőséggé és a társadalom, az emberiség érdekében szükségessé is válnak, ami már a kapitalizmus hanyatló korszakában is jelentkezik.

A munka és a tőke alapvető ellentmondása (MI)

A munka és a tőke közötti alapvető ellentmondás abból fakad, hogy **mindkét oldal ugyanabból a megtermelt jövedelemből (GDP) akar minél nagyobb részt kiharcolni**, ami egy természetes érdekellentétet vezet. Míg a munkavállaló a megélhetését biztosító **magasabb bérekben** érdekelt, addig a tőketulajdonos a költségek leszorításával a **profitját** akarja maximalizálni.

Ez az ellentmondás szüli a kapitalizmus egyik legnagyobb belső paradoxonát, a **profitráta süllyedő tendenciáját**. A piaci versenyben ugyanis a tőkések rákényszerülnek, hogy az élő munkaerőt egyre inkább drága technológiára (állandó tőkére) cseréljék. Mivel azonban a profit igazi forrása a közgazdasági elmélet szerint maga az emberi munka, a gépiesítéssel a teljes befektetett tőkéhez viszonyított **nyereség aránya hosszú távon süllyedni kezd**.

Ezt a folyamatot a mesterséges intelligencia (MI) drasztikusan felgyorsítja. Az MI a szellemi és fizikai munka tömeges kiváltásával rövid távon hatalmas extraprofit-hoz juttatja a technológiai óriásokat, ám hosszú távon – az élő munkaerő kiszorításával – még mélyebb profitráta-válsághoz vezet.

Az erre javasolt feltétel nélküli alapjövedelem (FNA) azonban csak ideiglenes tüneti kezelést nyújt, és nem oldja meg a strukturális válságot. Az FNA valójában a tőke túlélését szolgálja, mivel mesterségesen tartja fenn a vásárlóerőt: a dologtalan-ná váló, munkáját vesztett emberiségnek juttatott állami segély a fogyasztáson keresztül azonnal visszaáramlik a tőketulajdonosokhoz. Ez a rendszer nem tévesztendő össze a klasszikus társadalmi modellekkel: míg **a szocializmusban a munka, a kommunizmusban pedig már a szükséglet szerinti elosztás valósul meg** a termelőeszközök köztulajdonán alapulva, addig az FNA csupán egy kiszolgáltatott kapitalista struktúrát konzervál. Ebben a passzív tömegek fogyasztóként „tekernek” a tőke profitgépezete számára, miközben a vagyon és a hatalom történelmi léptékben koncentrá-lódik a technológiai elit kezében.

Az élőködés és a pazarlás fokozódása a kapitalizmusban

A kapitalizmusban a tőke és a munka kibékíthetetlen ellentmondása, a munka sze-rinti elosztás hiánya a rothadás egyik okozója, ami a pofátlan élőködésben, pazarlás-ban valósul meg. A rothadást fokozza a kapitalizmus világgazdasági anarchiája és a tudománytalan zavaros idealizmussal terhelt világnézete.

A termelőerők kapitalista-szocializmussá fejlődésével a hanyatlóvá, rothadóvá váló kapitalizmus világméreteken már képtelen uralkodni az általa kifejlesztett termelő-erők felett. Azonban lehetőség nyílik a dolgozó proletár bér-rabszolgák számára a kedvezőbb létfeltételek biztosítása és ezzel az osztályharc tompítása.

Emelet megmarad és fokozódik a kizsákmányolás, a kapitalisták élőködése, pazar-lása, a népgazdaság és a világgazdaság anarchiája. Egyre több a szocializmusra jel-lemző érték valósul és valósulhatna meg, a többség azonban csak a demagógia szín-vonalán marad, maradhat.

Mert a kapitalizmus az kapitalizmus marad kizsákmányolással, élőködéssel, fel-sőbbrendűséggel, bér-rabszolgasággal, imperializmussal, gazdasági válságokkal, há-borúkkal, népiirtásokkal, tudománytalan világnézettel és az erkölce megállíthatatlanul rothad.

A kapitalizmus harca a gondolkodó emberré válás ellen

A kapitalizmusban a társadalom többségének a bér-rabszolgáknak az osztályérdek képviselői a hatalomban, a törvényhozásban nem vesznek részt, ami a kapitalizmus-nak megfelelő törvények is szabályoznak.

Bár ez gyakran nehezen átlátható, de néha egyértelműen felhasználnak osztályáru-lókat, a joguralommal törvényesen nehézségeket és tilalmakat, üldöztetést állítanak a proletár bér-rabszolgák következetes osztályérdek képviselőinek a marxista-leninista kommunisták számára.

A bér-rabszolgák következetes osztályérdek képviselői a marxista-leninista kom-munisták, akik a kizsákmányolás megszüntetéséért, a dolgozók demokráciájáért, em-beri jogaikért harcolnak és osztályellenségei a kapitalistáknak ezért gyakran szabá-lyos háború alakul ki köztük, ami a Szovjetunióban győzött is.

A kapitalizmusban nincs érdek képviselője a bér-rabszolgáknak

Azonban a kapitalizmus csak a bér-rabszolgasággal működik, így a kommunistákat a fasiszta-kapitalizmus a diktatúrával, a felépítményével, a törvény erejével, gyakran a terrorral tartja távol a hatalomtól.

A fasiszta-kapitalizmus azért önkényuralmi diktatúra, mert az államhatalom minden eszközével lehetetlenné teszi a túlnyomó többség számára az osztályérdek képviselését a hatalomban. A kapitalizmus minden formája önkényuralmi színvonalú kapitalista diktatúra, ami kizárja a bér-rabszolgák, a többség számára a valódi demokráciát.

A kapitalizmusban érik a termelőerők és a tudomány fejlődésével a kollektívizmus, a szocializmus lehetősége és a szükségszerűsége is, ami a totális fasizmusban vagy a szocialista forradalomban végződik.

A fasizmus helyett a népi demokrácia az emberiség megmaradásának záloga

A kapitalizmus hanyatlásával a fasizmus tényerése elkerülhetetlen, ezért az emberiség meghaladva a kapitalizmust csak a népi demokrácia/szocializmus/kommunizmus fejlődési sorrendben maradhat meg.

Azonban a kapitalistáknak a saját profitjuk, az élőködésük, a kizsákmányolással szerzett jövedelmük, a hatalmuk és a támogatóiknak a proletár osztályárulóknak, a kapitalizmust kiszolgáló híveinek a viszonylag kedvező életmódjuk az érdekük.

A kizsákmányolók hatalmát, a középosztály és a proletár osztályárulók jólétét védi a fasiszta-kapitalizmus a kapitalista osztály-önkényuralommal, a dolgozó proletár többség feletti diktatúrával. Ami azonban út a pusztulásba, mert ez a proletár dolgozó többség és az emberiség kárára valósulhat csak meg, ami szükségszerűen az osztályharcra és az imperialista rabló háborúkra vezet, mert a kapitalizmusnak ilyen a természete.

A kapitalizmus hanyatló, rothadó korszaka

A kapitalizmus létérdeke a proletár nép körében a tudományos világnézet tényerésének megakadályozása, ami a tudományos módszer hanyatlásához, a kor adta lehetőségekhez képest az általános elbutuláshoz vezet. Oda hogy a beszélőszerszámok tömegében már a kornak megfelelő gondolkodó állat színvonalát sem érik el.

Ez a gondolkodó anyagnak a kor lehetőségéhez képesti hanyatlása, az emberiség tudományos igényű gondolkodásának a hanyatlása, rothadása a földön. A fasiszta-kapitalizmusban a szerszámkészítő ember-állat, a gondolkodó állat egyre kevésbé felel meg a kor igényeinek. Ez elősegíti a gondolkodó anyag pusztulását a földön, az emberiség így képtelen megfelelni a kor kihívásainak.

SaLa